

GASD

Goudse Adviesraad Sociaal Domein

GCR

Goudse Cliëntenraad

Aan het college van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Gouda
Postbus 1086
2800 BB Gouda

Gouda, 12 maart 2016

Betreft: adviezen Transformatieagenda 2016

Geachte leden van het College van B&W,

Zowel de GASD als de GCR zijn door u betrokken in het traject om te komen tot een raadsvoorstel voor de Transformatieagenda 2016. De beschikbare tijd voor overleg was kort. De leden van beide raden wilden toch graag hun inbreng op dit belangrijke onderwerp geven wat ertoe heeft geleid dat zowel de GASD als de GCR u hierbij advies doen toekomen, verwoord in twee bijlagen bij deze brief. In beide raden is over aard en inhoud van beide adviezen van gedachten gewisseld. De raden zien waardevolle elementen in elkaars adviezen. Vanwege de korte termijn is er voor gekozen om beide adviezen naast elkaar naar het college te sturen.

Met vriendelijke groet,

Anke Huisman-Mak
voorzitter Goudse Adviesraad Sociaal Domein
voorzitter Goudse Cliëntenraad

Bijlage 1: advies Goudse Adviesraad Sociaal Domein
Bijlage 2: advies Goudse Cliëntenraad

GASD

Goudse Adviesraad Sociaal Domein

Advies van de Goudse Adviesraad Sociaal Domein inzake de Transformatieagenda Sociaal Domein Gouda 2016.

1. Algemeen.

De GASD heeft met waardering kennis genomen van de Transformatieagenda (TA). De TA is bedoeld om te sturen op de beweging die nodig is om beter te kunnen voldoen aan de wensen en behoeften van de Goudse inwoners en op de verandering die dit vergt van overheid en maatschappelijk veld. Daarom is het een goede zaak dat de TA tot stand is gekomen in overleg met zorgaanbieders en met het maatschappelijk veld. Als gemeenschappelijke noemer geldt dat het kansrijke transformaties zijn met kans op succes op redelijk korte termijn. Niet zelden betreft het ook domein overstijgende transformaties, waarbij co-creatie met andere partijen en ontschotting van budgetten kansrijk zijn. De TA is best ambitieus. In feite hebben we het over de hervorming van de sociale infrastructuur (integraliteit, inclusie, eigen kracht, enz.). Dat is ingrijpend. De GASD is benieuwd of het met de bestaande capaciteit bij gemeente en betrokken organisaties zal lukken. En omdat de intenties niet altijd even meetbaar zijn verwoordt de GASD zich ook af hoe vertragingen worden geconstateerd en welke maatregelen er vervolgens worden genomen.

Een procedurele opmerking. Alle begin blijkt moeilijk want het betrekken van de GASD bij het opstellen van de TA is niet voorbeeldig geweest. Er is niet zozeer sprake geweest van advisering, als wel dat de GASD in de gelegenheid is geweest te reageren op een mondelinge presentatie van de voornemens. Met dit advies maakt de GASD gebruik van de in de tijd wel zeer beperkte mogelijkheid om voor de eerste gedachtewisseling in de Gemeenteraad haar opvattingen aan het College van B&W kenbaar te maken. De GASD gaat er vanuit dat hij bij de uitwerking van de TA-thema's de gelegenheid krijgt te adviseren.

2. Beschrijving resultaten.

Met betrekking tot de omschrijving van de resultaten van de thema's is de GASD van oordeel dat deze te vaak uitsluitend vanuit een gemeentelijke optiek worden gepresenteerd. Alleen bij actie 3 (Zorg Thuis) worden de te behalen resultaten onderscheiden naar die voor de inwoner en die voor de gemeente. De GASD meent dat zo'n indeling bij alle thema's gehanteerd moet worden. Het gaat immers om de (positieve) gevolgen voor de inwoners, en de resultaten voor de gemeente zijn slechts een middel om die te bereiken.

Voorts is het de GASD opgevallen dat de resultaten vaak in wel erg abstracte en niet precieze termen worden omschreven. De GASD pleit er voor om waar dat mogelijk is de resultaten in concrete termen te benoemen. Als het al niet SMART kan, dan toch wel veel meer in die richting!

3. De regionale agenda.

Het is de GASD uit de overgelegde documenten niet duidelijk geworden welke invloed de gezamenlijke regionale agenda op het Goudse sociale domein heeft. De thema's waarbij Gouda het voortouw heeft worden in het stuk t.b.v. de gemeenteraad benoemd, maar uit de TA zelf blijkt niet duidelijk welke gemeente voor welk project verantwoordelijk is.

4. Over de thema's.

De GASD kan instemmen met de keuze van de thema's, zij het dat hij van oordeel is dat bij een aantal thema's meer aandacht zou kunnen en moeten worden geschonken aan het belang van betaald en vrijwillig werk. Hij denkt daarbij met name aan de thema's 2, 6 en 11. In het algemeen geldt dat de GASD voorstander is van een meer zichtbare ontschotting. Dat maakt een domein overschrijdende aanpak vanzelfsprekender en het geheel krijgt een krachtiger uitstraling.

T.a.v. thema 1 (Integrale verordening Wmo en Jeugd) vraagt de GASD zich af waarom e.e.a. pas in 2017 kan worden afgehamerd met een verordening als nu in de praktijk de sociale teams en het Jeugdteam al samen werken en in een enkel geval ook al samen huizen. Hij bepleit daarom de juridische vormgeving van deze integrale aanpak niet onnodig lang te laten achterlopen bij de werkelijkheid.

T.a.v. thema 4 (Integrale toegang Sociaal Domein) merkt de GASD op dat dit thema vanuit het cliëntenperspectief een majeur thema is. Daarom adviseert hij dat in de tijd naar voren te halen. Dit thema maakt immers zichtbaar dat er werkelijk dingen veranderen en dat is voor de geloofwaardigheid van de transformatie-operatie van een niet te onderschatten belang.

T.a.v. thema 9 (Integrale aanpak werk en participatie van mensen met een arbeidsbeperking) bepleit de GASD een beleid voor werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (waaronder arbeidsgehandicapten), dat transformeert van een aanbod gerichte bemiddeling naar een vraag gestuurde bemiddeling: wat hebben werkgevers nodig om een (potentiële) werknemer aan het werk te kunnen zetten? Dit past in de huidige ontwikkelingen rond de inclusieve arbeidsorganisatie, waarin het de organisatie is die zich aanpast aan de arbeidsbeperkingen van de (toekomstige) werknemer. Dit vereist vanuit de gemeente een concrete ondersteuning van de werkgever, zowel financieel (loonkostensubsidie, garanties op loondoorbetaling bij ziekte) als inhoudelijk (job coaching).

Tot slot, er is op wijkniveau een duidelijke samenhang tussen de thema's 7 (Langer thuis wonen), 11 (Participatie in de buurt) en 12 (Gebiedsgerichte aanpak). De GASD kan zich heel goed voorstellen deze samenhang te labelen met "Levensloop vriendelijke wijken". Een concept, waarin 3 thema's samenkomen is altijd krachtiger dan de aparte thema's.

5. Enkele specifieke punten.

a- Complexe gezinsproblematiek (Thema 2) is soms niet te vertalen naar enkelvoudige huishoudens. Er kunnen meerdere huishoudens betrokken zijn (zgn. extended family) en de interventies kunnen per betrokken huishouden verschillen. Voorts zou dit thema meer vraaggericht dan aanpakgericht moeten worden beschreven: meer focus op eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid is gewenst.

b- Een integrale verordening Wmo/Jeugd (Thema 1) is zonder meer een stap voorwaarts maar neemt niet weg dat er bij het bereiken van de 18-jrige leeftijd sprake blijft van een juridisch ingrijpende overgang in verband met de wettelijke volwassenheid. Het woord "rechtsongelijkheid" kan de GASD in dit verband niet plaatsen.

Advies van de Goudse Cliëntenraad over de Transformatieagenda Sociaal Domein Gouda 2016.

De GCR deelt de opvattingen van de GASD zoals die onder punt 1. Algemeen van het GASD-advies dd 12-3-2016 zijn verwoord. Voorts wil de GCR de volgende punten onder de aandacht brengen.

1. Een duidelijke, overkoepelende ambitie wordt gemist in de Transformatieagenda (TA).
Bijvoorbeeld: *De ambitie van Gouda is een succesvolle transitie en transformatie in het sociaal domein, waarbij alle burgers op eigen niveau en op alle vlakken kunnen participeren uitgaand van de regie over het eigen leven en wij de eigen kracht stimuleren, voorwaarden scheppen voor participatie (een loopplank) en een vangnet bieden voor wie dat nodig heeft. Deze transformatie (omslag in denken en doen) raakt alle betrokken partijen.*

2. Het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking wordt naar verwachting in 2017 ook van kracht in NL. Bezien moet worden in welke mate hierdoor de Nota Sociaal Domein - en als uitwerking daarvan de TA - aangepast moet worden. Het onderscheid tussen *eigen regie* en *eigen kracht* is daarbij cruciaal. Het is de bedoeling dat de gemeenten één plan voor het sociale domein ontwikkelen waarin ook de implementatie van de VN-verdrag wordt opgenomen.

3. Uitgangspunt van het beleid is dat *eigen regie* en daarop gebaseerd *eigen kracht* de basis vormen voor de transformatie van de zorg. Dit gaat alleen werken als de communicatie naar de zorg- en hulpvragers:

- gemakkelijk toegankelijk is;
- begrijpelijk is;
- zorg- of hulpvragers naar behoren ondersteund worden als dat nodig is.

Dit behoeft extra aandacht. Want niet iedereen is in staat om in een ingewikkelde samenleving zijn/haar weg te vinden naar zorg en hulp.

4. De positie en rol van de cliënt in het proces blijft in de TA onderbelicht. De cliënt zou een belangrijke co-createur kunnen en moeten zijn. Gemeente en zorgaanbieders dienen hen veel meer te betrekken bij het ontwerpproces.

5. Nader aandacht moet worden geschonken aan de ontwikkeling van een bij de nieuw te creëren situatie aansluitende klachtenregeling. In de gemeentelijke verordening op basis van de Wmo 2015 moet worden vastgelegd ten aanzien van welke voorzieningen een regeling van afhandeling van klachten van cliënten vereist is. Dat kunnen ook klachten jegens de gemeenten betreffen. E.e.a. moet sluitend worden geregeld. Een van de mogelijkheden is om een algemene klachtenregeling in te stellen voor cliënten die gebruik maken van de Wmo, de Participatiewet en de Jeugdwet.

6. Het is van belang om bij de ontwikkeling van beleid een aantal wezenlijk onderscheiden in het oog te houden. Allereerst het onderscheid tussen *ouderen* en *mensen met een beperking*. Binnen de laatste categorie is er een groot verschil in de zorgbenadering van *mensen met een tijdelijke of enkelvoudige beperking* en *mensen met levenslange en levensbrede beperkingen*.